

עמוד 1 מתוך 5 עמודים	מספר הוראה: 10-10-037	הוראות בטיחות - חומרים מסוכנים
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 05.09.2004

הבטיחות – חומרים מסוכנים

הוראות בטיחות - חומרים מסוכנים

בהוראות בטיחות אלו:

"חומר מסוכן" – רעל כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים.

"גיליון בטיחות (MSDS)" – גיליון המכיל מידע לגבי חומרים מסוכנים לרבות: תכונותיהם, השפעותיהם, הסיכונים הנובעים מהם והדרכים למניעת הסיכונים.

"עבודה באש גלויה" – ריתוך, ניסור מיכני, הפעלת ציוד וכלים חשמליים וכל עבודה אחרת שיש עימה הבערת אש או סיכוי להיווצרות ניצוצות או פליטת חום.

"חומרים נפיצים" – חומרים דליקים שבתערובת עם אויר עלולים גם להתפוצץ.

"חומרים דליקים" – כשמש כן הוא. אלה חומרים העלולים להידלק בבואם במגע עם חומר מחמצן ובתוספת אנרגיה כלשהי.

"חומרים מחמצנים" – חומרים המגיבים עם חומרים דליקים. התגובה משחררת חום עד כדי הצתה.

"חומרים רעילים" – חומרים אשר עלולים לפגוע ברקמות הגוף.

"חומרים קורוזיביים (מאכלים)" – מקבוצת החומרים הרעילים הפועלים הפוגעים ברקמות הגוף (למשל: בסיסים וחומצות).

"חומרים מזיקים (מגרים)" – חומרים אשר גורם לגירוי בעת מגע עם העור או העיניים.

"חומרים מדבקים" – חומרים אשר מכילים חיידקים/נגיפים העלולים לפגוע בבריאות האדם.

"חומרים רדיואקטיביים" – חומרים אשר מכילים חומרים פולטי קרינה רדיואקטיבית או אשר פולטים קרינה כזו בעצמם אשר עלולה לגרום לשינוי במבנה תאי הגוף.

1. הוראות כלליות

1.1 כל אימת שהדבר מעשי, יש לתת עדיפות לשימוש בחומרים פחות מסוכנים (פחות דליקים או מגרים).

1.2 לא ייקלט, לא יאוחסן ולא יעשה שימוש בחומר מסוכן בעירייה בטרם נתקבל מהיצרן או היבואן או המשווק גיליון בטיחות (MSDS) המתאים לחומר.

1.3 מנהל היחידה המזמין חומר מסוכן ידרוש מאת היצרן/היבואן/המשווק גיליון בטיחות (MSDS) עדכני לחומר אותו הוא מתכוון להכניס לשימוש ביחידה.

עמוד 2 מתוך 5 עמודים	מספר הוראה: 10-10-037	הוראות בטיחות - חומרים מסוכנים
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 05.09.2004

- 1.4 המחסנאי המופקד על קבלת החומר המסוכן או עובד אחר המקבל את החומר, חייב לוודא כי לחומרים המתקבלים מצורפים גיליון בטיחות וכי על האריזות קיימים סימונים המעידים על שם החומר, תכולתו, אזהרות שונות והוראות לשימוש בו.
- 1.5 במקום העבודה בו מאחסנים או משתמשים בחומר מסוכן, ימצא בהישג יד דף/גיליון מידע בטיחותי לכל חומר.
- 1.6 לא יועסק עובד עם חומר מסוכן או בקרבתו אלא אם תודרך באשר לסיכונים הנובעים ממנו, השימוש בו, תנאי אחסונו, השמדת אריזתו, פינויו, שימוש בציוד מגן ובנקיטת אמצעים נכונים במקרה של שפך, בליעה, דליקה או כל אירוע חירום אחר.
- 1.7 עיבוד, יצור, בדיקה, אריזה, אחסנה, שינוע וכל מלאכה אחרת שעניינה טיפול או עבודה בחומר מסוכן מחייבת פעולה לפי הוראות גיליון הבטיחות והוראות תווית הסימון של החומר.
- 1.8 העובדים המשתמשים בחומר מסוכן וכן העובדים בסביבתו יצוידו בציוד מגן אישי להגנה על דרכי הנשימה, הידיים, העיניים והגוף כמפורט בגיליון הבטיחות.
- 1.9 יש לוודא הימצאות אמצעי כיבוי אש כגון מטף כיבוי אש וציוד לעזרה ראשונה באזור בו משתמשים בחומר מסוכן.
- 1.10 כל אימת שהדבר מעשי, יש לנקוט באמצעים על מנת לבודד את החומר ותהליך העבודה הכרוך בו מהסביבה.
- 1.11 הוראות בטיחות אלו אינן באות לגרוע מהוראות החוק ו/או הוראות הבטיחות האחרות המקובלות בעירייה ו/או מהוראות גיליון הבטיחות (MSDS) המצורפות לכל חומר בנפרד.

2. ציוד מגן אישי

- בעת עבודה עם חומרים מסוכנים יש להקפיד על שימוש בציוד מגן אישי כמפורט להלן:
- 2.1 נעלי בטיחות בעבודה.
  - 2.2 מכנסיים וחולצה בעלי שרוולים ארוכים.
  - 2.3 משקפי מגן לעבודה עם כימיקלים.
  - 2.4 כפפות העמידות בפני החומר איתו באים במגע או עלולים לבוא עימו במגע.
  - 2.5 הגנה על דרכי הנשימה באמצעות מסיכת אף/פה או מסיכת פנים בעלי פילטר מתאים להגנה מפני אדי החומר ו/או רסיסי נוזליו וחלקיקים אחרים, כל אימת שקיים סיכון כזה.
  - 2.6 מבלי לגרוע מהאמור בסעיף זה, על העובד להשתמש בציוד מגן כמפורט בגיליון הבטיחות של החומר.

3. מניעת דליקות

- 3.1 לא תתבצע עבודה באש גלויה בסמוך לחומר דליק.
- 3.2 עבודה באש גלויה תבוצע ע"פ "הוראות הבטיחות – עבודה באש גלויה".

4. אחסון חומרים מסוכנים

- 4.1 חומרים מסוכנים יאוחסנו בארונות מתכת במקום סגור ונעול, מאוורר ומוצל.
- 4.2 במקום האחסון יוצב שלט המסווג את קבוצת החומרים כמופיע בנספח א'.

עמוד 3 מתוך 5 עמודים	מספר הוראה: 10-10-037	הוראות בטיחות - חומרים מסוכנים
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 05.09.2004

- 4.3 אין לאגור כמות של צבעים ומדללים במקום האחסון מעבר לנדרש.
- 4.4 אין לאחסן חומרים מסוכנים באריזות מזון או בבקבוקי שתייה.
- 4.5 כל חומר מסוכן יאוחסן אך ורק באריזתו המקורית.
- 4.6 על כל אריזה/מיכל תהיה תווית המזהה את תכולת החומר.
- 4.7 בכל עת שאין משתמשים בחומרים מסוכנים יש להחזיקם במיכלים סגורים.
- 4.8 **חומרים דליקים יאוחסנו בנפרד מחומרים מחמצנים!**
- 4.9 מלאי החומרים הדליקים יהיה קטן ככל האפשר.
- 4.10 **בסיסים יאוחסנו בנפרד מחומצות.**

5. שימוש בחומרים מסוכנים

- 5.1 אין לפתוח מיכלים/אריזות של חומר דליק או באמצעות כלי מתכת העלולים לגרום לניצוצות.
- 5.2 אין לערבב חומרים מסוכנים מחשש לריאקציה חריפה או להתלקחות.
- 5.3 לפני תחילת השימוש בחומר מסוכן, יש להרחיק מהמקום אנשים שאינם בתפקיד ואת כל העובדים שאינם מצוידים בציוד מגן אישי.
- 5.4 יש לקרוא את הוראות השימוש על תווית המיכל.
- 5.5 אין לקחת הביתה לשימוש כלשהו בקבוק שהיה בו חומר מסוכן.
- 5.6 הטיפול והשימוש בחומרי הדברה יעשו אך ורק באחריותו והשגחתו של מנהל מח' ההדברה העירוני.

6. פינוי חומרים מסוכנים

- 6.1 לשם סילוק החומר המסוכן, עיין תחילה בגיליון הבטיחות של החומר בסעיף הרלבנטי העוסק בדרכי הסילוק של החומר.
- 6.2 אין לשפוך ואין להשליך חומרים מסוכנים אל הקרקע, תעלות, ביוב או לרשות הרבים.
- 6.3 לאחר השימוש בחומר מסוכן, יש לרכז את הפסולת והמטליות הספוגים בחומר אל תוך מיכל מכוסה.
- 6.4 שאריות חומר מסוכן וכן מטליות ספוגות בחומר מסוכן יאוחסנו במיכל ייעודי שהוצב לשם כך ביחידה.
- 6.5 השאריות יפוננו לאתר פינוי מורשה (רמת חובב).

7. שינוע חומרים מסוכנים

- 7.1 שינוע חומר מסוכן, יעשה ע"פ הנדרש בגיליון הבטיחות של החומר - בסעיף הרלבנטי העוסק בשינוע של החומר.
- 7.2 החומר המסוכן ישונע, בצורה בטוחה, כך שלא תישקף סכנה ממנו.

עמוד 4 מתוך 5 עמודים	מספר הוראה: 10-10-037	הוראות בטיחות - חומרים מסוכנים
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 05.09.2004

8. גיהות אישית

- 8.1 אין לאכול, לשתות או לעשן במקום בו מאוחסנים חומרים מסוכנים או במקום בו נעשה שימוש בהם וכן אין לאחסן דברי מאכל בקרבתם.
- 8.2 לפני האכילה או שתייה יש לשטוף היטב את הידיים במים ובסבון.
- 8.3 העובד ילבש בגדי עבודה נקיים. בגדי עבודה הספוגים בחומרים מסוכנים יוחלפו בבגדים נקיים.
- 8.4 בסיום יום העבודה על העובד להתקלח ולהחליף בגדים.
- 8.5 על העובד להיות ערני למצבו הבריאותי ולפנות לרופא, כאשר הוא מגלה סימפטומים כגון: גירוי עור, שלשולים, כאבי בטן, סחרחורות חום ועוד.

9. במקרה חירום

- 9.1 בכל מקרה חירום עם חומר מסוכן, כגון: שפך, בליעה, שריפה וכד', יש לנהוג עפ"י הנדרש בגיליון הבטיחות של החומר - בסעיפים הרלבנטיים: הוראות עזרה ראשונה, נוהל כיבוי אש, דרכי סילוק החומר.
- 9.2 להלן רשימת טלפונים אשר יסייעו לך בנוסף, במקרה חירום:

טלפון	
101	מגן דוד אדום
102	כיבוי אש
100	משטרה
104	פיקוד העורף
04 – 8541900	המרכז הארצי לנפגעי רעלים

עמוד 5 מתוך 5 עמודים	מספר הוראה: 10-10-037	הוראות בטיחות - חומרים מסוכנים
כתב וערך: מאיר סאיג	חל על: כל יחידות העירייה	נושא: כללי
מהדורה: 1	עדכון אחרון: 01.09.2016	תאריך תחולה: 05.09.2004

נספח א'

חומרים מדבקים

חומרים נפיצים

חומרים רדיואקטיביים

חומרים דליקים

חומרים מחמצנים

חומרים רעילים

חומרים קורוזיביים (מאכלים)

חומרים מזיקים (מגרים)

